

DAGBOK FJÄLLTUR 1956:

12 – 21 AUG:

Sönd 12 aug: Karl-Erik, Ingvar, Ingemar och jag var från GbgC 1020.. Mulet och regn. Vanliga spåret Hallsberg – Krylbo, där det började klarna. Tiden gick bra med bridgespel. Tågbyte i Krylbo med avg 1647. Midd, i rest.vagnen kl 1900. Fläskkotlett, potatis,, blomkål o gurka + kaffe o mazarin (á 7:25). Försenad ankomst till Ånge (30 min), där vi fick sovvagn och avgick vid 2215-tiden. Ingemar, Kalle o Ingvar i en kupe och jag ensam med främling i kupen intill. Orolig sömn. Tredje man kom in vid ½1-tiden. Efter kl 0300 rörde sej tåget knappast. Vi fick förklaring vid ½8-tiden. Då stod vi i Trehörningsjö! Tågurspårning någon mil norrut. Vi var ute och fick köpt en dricka varpå följde pick-nick i det gröna. Smörgås, vienerkorv + tomat. Vid 9-tiden kom Nordpilen, till vilken vår sovvagn kopplades. Avg. från Trehörningsjö 1020 – 8 tim försenade! Bogserades av ånglok förbi olycksplatsen där det låg omkullvräta godsvagnar på båda sidor om spåret. I Norrfors kopplades ångloket bort och per elektricitet sattes full speed norrut Och så fortfarande 8 tim försenade kom vi till Boden 1615. Kalle var inne på station för att höra om besked hur det gick med förb. fr Murjek, men det blev bara kalla handen. Vi bytte vagn under tiden, fick i oss en varm korv och 1640 bar det vidare. Vi ställde in oss på tältning i Murjek men då vi kom dit, 1810 stod där en buss och väntade! Efter 10 min bar det iväg till Jokkmokk, men längre än dit tycktes vi inte komma. Efter en kort överläggning beslöt vi i all hast ta en taxi till Tjåmotis. 96 km á 80 kr.Vi fick stuva in oss i en asflott ljusblå Chevrolet stationsvagn av senaste modell och så susade vi iväg på en biltom ödebygdsväg. Efter c:a 1½ tim rullade vi utför Ravevarats ned mot det av Vattensfallsstyrelsen dödsdömda Tjåmotis. Efter lite information av en nybyggare följde vi med bilen tillbaka några kilometer för att försöka ta oss utefter Blackälvens östra sida, ty båtarna var alla engagerade i att dragga efter en stockholmare som drunknat nedanför Heliga Fallet. I alltmer tilltagande skymning gick vi några km ned till en bäck där vi slog upp våra tält intill en koja. Vi lagade blomkålssopps tog några mackor och kröp till kojs- Somnade som en stock...

Tisd 14 aug: Vaknade ½7 av att regnet smattrade på tältduken. Under packnings- och matbestyr, blev det värre och värre så vi flyttade in i skjulet. Kl ½9 kom vi dock iväg. Klövjestigen var stundtals bra stundtals dålig. Vid Heliga Fallet gick några lappar och civila och draggade efter den drunknade. Ett till synes hopplöst göra i de virvlande vattenmassorna.. Uppe vid selet fick vi kontakt med telefonlinjen till Snavva. Stigar och traktorvägar i olika riktningar förvillade begreppen, men i stort sett var det lättgången mark. Sista mossen innan Savvonselet, sög dock musten ur oss. Men så plötsligt siktade vi Snavva och snabbt gjorde vi en signaleld för att påkalla Snavvabornaas uppmärksamhet. Under tiden kokades blomkålssoppa. Fortare än väntat dök en båt upp bakom en udde. I all hast slängde vi i oss mat och formligen slängde ned prylarna i säckarna. I en skranglig båt lastade vi i, och efter några min var vi över. Ett kort samtal med nybyggarna, blottade vemod och saknad över att detta hemman och den vackra dalen skulle offras för kulturen. Om några år skulle vattnet stå över takåsen och grantoppar sticka upp ur vattnet. I sanning ett skrämmande perspektiv! Bara för att vi söderut ska få gå omkring i ljusstrålande ljus- och neonreklam. Men detta gällde ju "bara" ett hemman. Hela Lilla Luleälv åker ju också med. Man orkar inte protestera. När dom som bo här och bli drabbade känner sig maktlösa, vad lönar det sig då för oss att klaga. Nåväl – efter att ha ringt till Aktse för båtskjuts över Laidaure, startade vi på de sista 6 km. De blevo hårdare och längre än väntat, trots att stigen var lättgången. Men – äntligen kl 1745 stod vi framför Wille Länta och hans båt i Laidaure. Vattenståndet var lågt, så vi fick vada ut till båten. Men vad

gjorde det, när Tjakkeli, Nammats och Skerfes väldiga bergsklumpar bildade kuliss och speglade sig i Laidaures vatten. Båtresan blev kall, men livsandarna vaknade snart till livs i Aktsestugann värme. Vi lagade bönor, fläsk o nyponsoppa – sedan te o smörgås, och sedan var det bara att koja...

Onsd 15 aug: Vilodag. D.v.s. för Ingemar o mej. Kalle, Ingvar och två andra stack upp på Skerfe. Regnmolnen svepte in i Rapadalen, men i stort sett uppehållsväder. Wille Länta kom in ett slag, så vi fick en pratstund. Ingemar var nere och handlade röding. Kaffe, smörgås och stekt röding smakade inte fyskam. Vid 3-tiden kom "Skerfegänget" åter. Så var det tid för middag spagetti o stekt fläsk. Det ena gänget efter det andra drösde in, så mot kvällen var det ganska fullt i kåken. Ingemar o Ingvar kvartade på "durken"...

Torsd 16 aug: Uppstigning vid 6-tiden. En stockholmare som hette Rundqvist hade bett att få göra oss sällskap upp i Rapadalen, varför gänget numera består av 5 pers.. Wille Länta kunde dock inte ta oss alla på en gång, utan vi fick dela upp oss i 2 lag. Rundqvist o Ingvar åkte först iväg vid ½9-tiden. Vädret hyfsat med lättande skyar. Vid 10-tiden var det Ingemar, Kalles ock min tur att uppleva Rapaälvens labyrinter. Vi fick hjälpa till med årorna ett slag men annars gick det fint. Efter 1 tim 10 min, båtfärd upptäckte vi de andra på en strandbädd. Vi betalade och så bar det iväg på en diminutiv stig rakt in i äventyrets land: Rapavuobme!

Det gick bra på ömsom bra ömsom dålig och blöt stig. De omtalade torra bankarna lyste visserligen med sin frånvaro, men vi malde ändå bra på. I höjd med Spatnek blev det lite brant och smått djungelbetonat med vide och växter. Matrast vid 2-tiden. Sedan blev det blöta myrar, men Lulep o Alep Vassja-jokkarna var lätta att komma över. Framåt 6-tiden var vi framme vid Rapaselets början och vi slog läger alldeles intill älven. Efter en superb midd., med ärtsoppa + nypon, hade vi en härlig kväll vid en lägereld, med klädtork, mycket kaffedrickning och stilla beundran av fjällmassiven runt om. Det kom några stänk, men himlen var lovande. Vi kojade vid 10-tiden...

Fred 17 aug: Upp vid 7-tiden, till en strålande morgon. Efter frukost startade vi vid 9-tiden delvis på stigen, delvis på bankarna som var väldigt lättgångna. Pelloreppe o Unna Skarkat blevo mer o mer imponerande. Ett par tvärkanaler fick vi vada, men det gick aldrig över vaderna. Rundqvist hänger bra ned, trots sin tunga packning. Svirjatjocko såg vi aldrig till. Någon kilometer innan Skårkastugan lämnade vi "autostradan" och dök på huvudet in i videt, samtidigt som vi arbetade oss upp mot Jilla- o Snavvavagge. Det var svettdrypande ett slag, men när plötsligt skogen tog slut och hela härligheten blottades med Pelloreppe, Telma. Låddepakte och Unna Skårkas runt om, då glömmen man jäkligheterna. Jillavagges bäckfåra var djupare än väntat och där förlorade vi en massa höjd, men det var bara att spotta i nävarna och mala på. Vid den lilla jokken fr. Snavvavagge gjorde vi matrast. Och vilken rast! Solen sken och värmdde. Maten smakade fint och vi njöt alla av att få finnas i denna underbara sagovärld! Efter rasten hade vi inte långt kvar till passhöjden. Vi siktade två sjöar med härliga gräsbackar och vi beslöt att slå läger för dagen, trots att klockan bara var 2. Ingvar o Kalle stack så gott som genast upp på Låddepakte. Jag la mej raklång i gräset och njöt av fjällen. Och från andra sidan tälten kommer en härlig doft: Ingemar gräddar pannkakor! Vid 5-tiden kom Kalle o Ingvar åter från Låddepakte. De hade haft en härlig utsikt. Så blev det en fin middag med pannkaka o nyponsoppa. Framåt kvällskvisten gick vi ned till sjön för att pröva fiskelyckan med Rundqvists spö, men det vart tji. Det mulnar och vi hade inte en vedpinne att uppbringa, så framåt 9-tiden kröp vi in i tälten.

Lörd 18 aug: Det regnar!. Packning i regn. Iväg vid 9-tiden. Lätt match i början i Snavvavagge, men vi höll för långt fr. jokken och fick tidernas branta rasbrant ned till Rapadalen. Surt och halt o vide i plenty. Väl nere i dalen fick vi kämpa ett slag med viden, men vi ledsnade snart på det och plumsade rakt ner i Rapaälven! Fina grusbankar – vatten – grusbank – vatten – så höll det på i ömsom regn ömsom uppehåll ända tills vi hittade resterna av gamla Skarjakåtan vid Smailajokks utflöde. Där siktade vi den nya kåtan något längre fram. Det såg så lätt ut, men ack så jobbigt! Ingemar som hoppats på tom kåta – fick tji. Den var full av två finnar, ett par fr. Stockholm och en jämte. Så vi fick vackert slå upp våra tält utanför. Snart fick vi emellertd upp en sprakande brasa och kläd- och strumptork begynte efter middagsmålet och runtom stod en imponerande fjällvärld att beskåda. Rundqvist var fullkomligt överväldigad. En härlig lördagskväll i vildmarken! Kvällskylan körde in oss i tälten vid 10-tiden

Sönd 19 aug: Upp vid 7-tiden. Lovande väder så vi startade hela gänget vid ½10-tiden med Sarektjåkko som mål. Vi fann bron över Smailajokk och drog oss uppåt Mikkaglaciären. När vi siktade den, vände Rundqvist hemåt för en vilodag i kåtan. Vi steg tidigt upp på själva glaciären och började den ½ mil långa glaciärvandringen som blev oväntat lätt. En och annan regnsky förmörkade solen, men dessemellan strålade solen. I passet mellan nord- och sydtoppen fortsatte snöfältet, men stigningen blev hastigt mycket brantare. Ingemar drog på hårt och Kalle o Ingvar hängde med, men jag kunde inte hålla deras takt. Vid ½1-tiden lämnade vi snöfältet och steg in i stenfältet och avancerade upp igenom stenmoraset, Det hade mulnat och började snöa. Stenarna blev såphala och otäckt stora och lösa. De andra hade försvunnit i dimridåerna men jag hörde deras röster alldeles ovanför. Plötsligt fick jag syn på tre gråa figurer som höll på att klättra upp på själva toppen. Väl uppe var sikten blott ett tjugotal meter. Snön vräkte ned. Vi skrev våra namn i namnboken. Tog några bilder. En gammal termometer visade –4C, men så kallt var det nog inte ty snön smalt på ryggsäckarna. Efter c:a 15 min började vi nedklättringen 1410. Det blev nog så nervpressande med såphala stenar och tilltagande snöglopp. Ingemar och jag skulle försöka en "genväg" på ett snöfält som vi inte såg på uppvägen. Det gick strålande fint till att börja med, vi tog riktiga glädjeskutt i den mjuka snön för att slippa stenskravlen. Men det tog plötsligt slut! Precis som molntäcket höjde sig och landskapet runtom blev synligt i all sin prakt, skrek Ingemar till och den lösa snön övergick oväntat i is som inte gav något fotfäste. Ingemar föll omkull och blev liggande på isen med nödtorftigt tag med händerna. Jag lyckades hålla mej upprätt och fick efter mycket om o men upp linan ur ryggsäcken. Vi fick ropa på Ingvar som kom ner till snökanten och först halade in Ingemar, sedan mej. Sedan blev det lite besvärligt igen där Ingemar "klättrade fast". Han blev tvärarg. Först slängde han linan åt ett håll, sedan åkte regnstället åt ett annat. Men allting ordnar sig och snart var vi nere på stadigare snöfält. Då var det bara att ösa på nedtill själva glaciären. Här började det bli otäckt ty Ingvar kasade ner i en spricka, men hann slänga sig undan. På väg nedför glaciären upptäckte vi den ena otäcka sprickan efter den andra. Senare blev det brunnar också.. Efter 5 km var vi nere på ändmoränen igen, och resten gick som en dans. Kl 1730 hälsades vi av Rundqvists glada: HEJ! Han hade varit ostörd hela dagen. Vi satte snabbt igång med middagen: Spagetti och fruktsoppa smakade förträffligt. Kalle, Ingvar och Rundqvist flytta in i kåtan, men Ingemar o jag kinesade i tältet. Vi fick var sin filt mot markkylan...

Månd 20 aug: Upp vid ½ 7 –tiden. Uppbrott i lätt duggregn. Drivande skyar. Över bron vid Smailajokk med kurs mot Näntokåtan. Rundqvist verkade trött idag. Vi fick vänta ofta på honom. Relativt lättgånget. Pelaslätten lyste med sin frånvaro. Perikjaures vatten var illgrönt och vid dess nordända hade vi matrast i svag och värmande sol. Vi rundade Vuoimevarats och vadade hur lätt som helst Kukkesvagejokk, och trodde att vi bara hade ett par km kvar till kåtan. Men, ack va vi bedrog oss! När vi började närma oss, spred vi oss ett slag för att leta där

kartan påstod att kåtan skulle ligga.. Humöret sjönk i takt med klafset i videmyrarna. Som ett sista desperat försök, ställde vi säckarna med Rundqvist som vakt utrustad med visselpipa så vände vi fyra och bildade kedja. När kl blev ½ 7, gav vi upp och återtvände till Rundqvist och beslöt att söka en tältplats längre fram..... Då – skymtade vi något längre fram: Det kunde vara kåtan! Mycket riktigt. Efter en halvtimme stod vi framför den nyuppförda Nántokåtan, som låg 2 km ONO om den på kartan utvisade. Vi fick snabbt upp en liten eld, sedan var det mums med potatismos och nyponsoppa. Vi slumrade ovaggade i en kolsvart kåta...

Tisd 21 aug: Åter en morgon i regn. Så följde de sista kilometrarna i Rundqvists sällskap. Ute i den täta dimman, bland sten o moras, tog vi farväl av vår femte fjällkompiss. Han var märkbart rörd och så ställde han kosan norrut mot Suorva, med ömsesidiga önsknings om god färd och hopp om snart återseende. När vi skiljts, lättade dimman något, så vi fick Slugga i sikte och höll på dess nordsluttning. Ingvar var inte i form. Han sladdade efter och klagade på huvudvärk. Kalle hade känning av sitt knä och Ingemar av värkande axlar. Själv kände jag mej i prima form. När vi skulle nerför Sluggas ostsida hade Ingemar och jag tur, då vi fick en ränna att kasa i. Kalle o Ingvar som gick mera höger fastnade ovanför en såphal berghäll. Dom fick fira ned packningarna i lina + Ingvar och sist kom Kalle dråsande med otäck fart. Tre man bromsade allt va vi orkade, men det var på håret att vi åkt med. Nåväl, även det gick vägen. Vid Råssajokks utflöde ur Rissajaure, slog vi matläger. Svårt få eld och fotogenköket var på uselt humör. Kylan kom krypande, men kalvsoppa + te hjälpte det värsta. Sedan var det bara att krypa ned i Rissajokks kalla vattenströmmar och plaska vidare över Alep Kirkaus sydliga utlöpare i till en början stenig och tråkig terräng som så småningom övergick till allt slätare och slätare möräner. När vi siktat Sjöfallet och bara hade utför på grusåsarna kvar, stannade vi och tog de obligatoriska gruppbilderna. Och så återstod de sista kilometrarna av den andra verkliga Sarekturen. Kalle hade svårt utför med sitt knä. Vid 15 – tiden stod vi dock framför Sjöfallsstugan som var i närmaste fullspikad med bl.a. en grupp scouter från Stockholm. Vi slog oss emellertid ned i ett av rummen. Torkade kläder och Ingemar stekte ljuvliga pannkakor som vi sedan inmundigade tillsammans med ärtsoppa. Under tiden höll scoutgänget på att tända eld på stugan med ett bensinkök i det andra rummet. Snabbt ingripande med filter och vatten hindrade en katastrof och det hela inskränkte sej till några förstörda persedlar och filter. Senare på kvällen tog vi en promenad till Hermelins fall och än en gång fick man en vision av vilka krafter vattnet kan släppa loss. Efter en kopp kaffe på kvällen fick vi knyta oss på det relativt hårda golvet...

Onsd 22 aug: Stego upp vid 7-tiden och släpade ut all utrustning ned till stranden, där vi justerade packningen och lagade det sista utemålet. I mycket god tid drog vi ned till den nedre båtlänningen. Där hängde vi tälten till tork. Tog bilder både i svartvitt och färg av expeditionsdeltagarna och lastade sedan ombord prylarna på m/s Salto, då den anlände vid 12-tiden. Det blev ett blandat gäng av söndagsturister fr Suorva och salta österrikiska klättrare fr Graz. Kl 1300 precis avseglade vi med Saltoluokta, som mål dit vi kom efter en timma. Där möttes vi av det föga muntra beskedet att enbart de som hade beställt resa fick följa med vidare nedåt. Det blev lite oroligt i gänget, men det lugnade sej snart då budet kom att en extrabåt skulle avgå senare med all packning och tio "frivilliga". Vi slöt oss till de sistnämnda. I väntan på extrabåten, gick vi in i stationens storstuga där det var varmt och morsamt, ty ute vräkte regnet ned . Vi blev bekanta med en kul ekenskis och två flickor fr. Katrineholm. Även de skulle åka med den senare turen. En gruppresan fikade och frestade oss med kaffe som vi bokstavligen fick slänga i oss, ty ute i dimman på sjön siktade vi båten. Det var en öppen och skitig båt, men stämningen ombord blev ändå god, ty ekenskisen "höll låda" för hela pengan, åtminstone till att börja med. Det kom en och annan skur men i stort sett var det en fin tur. Vi

siktade en fiskgjuse över sjön på jakt efter rov. Men nere över Jaurekaska , såg himlen otäck ut. Precis som vi landade, öppnade himlen sej och regnet öste ned. Det blev en snabbmarsch över märkan till nästa båt, men det hjälpte föga, ty vi blev sopplöta upp över knäna och regnstället började läcka. Så fick vi krypa ned under en presenning i en något större båt. Mörkt och kallt, men flickorna bjöd på kex, choklad o hårda mackor, så vi kunde inte klaga. Vi försökte med lite allsång, men det var svårt att överrösta motorbullret. Framåt 9-tiden började det klarna. Flickorna vek upp presenningen ett slag, där de satt och månen lysta fram. Ingemar och jag försökte hålla värmen, genom att banka och slå på knäna, ty där var det våtast. Men allting har ett slut och framåt 11-tiden siktade vi några ljus nere vid Luspebryggan. Efter en stund lade vi till och på bryggan stod en hel skock med väntande, alla de som var med första båten och inte fått med sina packningar. Det blev snabbmarsch till den väntande rälsbussen. Vilken kontrast att komma in i en varm och upplyst vagn med skumgummisitsar...

Torsd 23 aug: ... Full fart mot Gällivare, dit vi anlände vid ½1-tiden (på natten!). Vi gick ut på "stan" ett slag och fick oss en stadig portion varm korv. Sedan tillbaka till väntsalen. Ingvar, Kalle och Ingemar knöt sej på bänken, men jag satt uppe utom de sista min före 0500. Då kom en hygglig kille o väckte oss. Vi åkte sedan i ett nästan tomt tåg 0528 mot Boden.

Vi fick var sin soffa att slafa på. Anl. Boden vid ½9-tiden. Lämnade säckarna på inlämning. Frukost best . av blodpalt + en kopp på Konsumbaren. Sedan direkt till badanstalten för bastu, tvagning och simbassängdopp! De va skönt!. På väg fr. badet mot station va det en kis som ropade "Nisse" bakom mej. Världen är liten ändå: Lagbäck klev ur sin VW och det blev lite dösnack. Han låg häruppe och sålde för firman. Ringde hem, men tji svar. Under tiden gick grabbarna på kondis. Jag tappade dem ur sikte. Varför jag klev in på station och slöade. Träffades åter vid 2-tiden. Handlade frukt + dopp. Vi fick plats i en direktvagn Luleå – Göteborg. Tji sovvagnar att uppbringa. Hela tåget verkade fullsmockat. En gammal finsk dam + en d:o yngling som rökte "mossa", förpestate atmosfären i kupen, men allt måste gå..

Kl 1700 åt vi middag i rest-vagnen. Sjömansbiff + glass (Kr 7:40). Sedan genomled vi en lång kväll + d:o natt. Kalle la sej resolut på golvet så han mådde nog bäst. Ingemar som själv är inbiten rökare, måste retirera ut i korridoren, där han satt resten av natten...

Fred 24 aug: Efter Krylbo, gick vi åter in i rest-vagnen där vi förtärde en god frukost med ägg + falukorv. Sedan gick allt som en dans. Visserligen 45 min försenat fr Hallsberg, men blott 5 min sena rulla vi in på Gbg C, där Marianne och Stig mötte. Ett sista gruppfoto och så var Sareksemester ett minne blott. Trots strapatser är längtan dit upp lika stark som förr...

Av Nils Hansson